

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VII — Nr. 122

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 19 iunie 1995

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
55.	1-4	207/10.297.	12-14
174.	4	— Îndrumări metodologice cu privire la salarizarea muncitorilor din ministere, celelalte organe ale autorității executive și din unitățile bugetare subordonate acestora, emise de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Finanțelor.....	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
62.	5-10	27.	15
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		— Circulară privind modificarea capitolului V „Sanțiuni” din anexa nr. 3 — Norme privind funcționarea pieței valutare interbancare — la Regulamentul privind efectuarea operațiunilor valutare.....	
394.	10-12		
— Hotărâre privind obligațiile ce revin agenților economici — persoane fizice sau juridice — în comerțizarea produselor de folosință îndelungată, destinate consumatorilor.....			

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru accelerarea procesului de privatizare

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — (1) Accelerarea privatizării se realizează prin transferul efectiv și cu titlu gratuit, către cetățenii români îndreptățiți, al acțiunilor aferente cotei de 30% din capitalul social al societăților comerciale cu capital de stat, denumite în continuare *societăți comerciale*, cât și prin vânzarea acțiunilor emise de aceste societăți.

(2) În vederea aplicării programului de privatizare, Guvernul, Fondul Proprietății de Stat și Fondurile Proprietății Private vor lua măsurile necesare potrivit prevederilor prezentei legi.

(3) Lista societăților comerciale supuse privatizării în masă, cuprinzând indicatori economico-financiari de bază, se aprobă de către Guvern, la propunerea comună a Agenției Naționale pentru Privatizare, Fondului Proprietății de Stat și Fondurilor Proprietății Private și se publică în Monitorul Oficial al României.

CAPITOLUL I

Transferul cu titlu gratuit de acțiuni

Art. 2. — (1) Transferul cu titlu gratuit, către cetățenii români îndreptățiți, al acțiunilor aferente cotei de 30% din capitalul social al societăților comerciale prevăzute la art. 2 din Legea privatizării societăților comerciale nr. 58/1991 se efectuează pe baza certificatelor de proprietate, distribuite în

temeiul aceleiași legi, și a cupoanelor nominative de privatizare, emise în temeiul prezentei legi.

(2) Cupoanele nominative de privatizare, cu valoare unică de schimb, vor fi emise și distribuite de către Agenția Națională pentru Privatizare cetățenilor români cu domiciliul în România, care, până la data de 31 decembrie 1990 inclusiv, au împlinit vârsta de 18 ani, fiind astfel îndreptățiți a primi certificate de proprietate conform prevederilor Legii nr. 58/1991, iar în caz de deces, succesorilor legali ai acestora, precum și cetățenilor români care vor împlini vârsta de 18 ani până la data de 31 decembrie 1995 inclusiv și care domiciliază în România.

(3) Nu se vor atribui cupoane nominative de privatizare cetățenilor români care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au folosit, în cadrul procesului de privatizare, întregul carnet cu certificate de proprietate emis în baza Legii nr. 58/1991.

(4) Cupoanele nominative de privatizare nu pot fi înstrăinate prin acte juridice între vii.

(5) Cupoanele nominative de privatizare emise și distribuite cu încălcarea dispozițiilor alin. (2) și (3), precum și actele juridice de înstrăinare încheiate cu încălcarea interdicției prevăzute la alin. (4) sunt nule de drept.

Art. 3. — (1) Acțiunile societăților comerciale supuse privatizării se vor transmite cu titlu gratuit, în limitele stabilite de lege, după cum urmează:

a) în schimbul carnetelor cu certificate de proprietate distribuite conform Legii nr. 58/1991, la valoarea unică de schimb de 25.000 lei;

b) în schimbul cupoanelor nominative de privatizare, a căror valoare unică de schimb se determină de către Guvern, Fondul Proprietății de Stat și Fondurile Proprietății Private, ca diferență între echivalentul valoric al cotei de 30% din capitalul social al societăților comerciale, conform raportărilor contabile la 31 decembrie 1994, împărțit la numărul cetățenilor îndreptățiți să primească cupoane nominative de privatizare potrivit art. 2 al prezentei legi, pe de o parte, și valoarea unică de schimb a carnetului cu certificate de proprietate, pe de altă parte.

(2) Valorile unice de schimb ale carnetelor cu certificate de proprietate și ale cupoanelor nominative de privatizare, stabilite potrivit prezentei legi, se folosesc în toate cazurile de transfer cu titlu gratuit al acțiunilor și pe toată durata procesului de privatizare.

(3) La nivelul unei societăți comerciale, în funcție de cerere, schimbul de acțiuni se poate efectua până la limita de 60% din capitalul social.

(4) Pentru schimbarea certificatelor de proprietate în acțiuni se va utiliza întregul carnet cu certificate de proprietate la aceeași societate comercială.

(5) Agenția Națională pentru Privatizare, împreună cu Fondul Proprietății de Stat și Fondurile Proprietății Private vor emite norme metodologice pentru regularizarea cotelor de capital social deținute de Fondul Proprietății de Stat și de fiecare Fond al Proprietății Private și vor stabili mecanismul, etapele de desfășurare și responsabilitățile organelor de resort.

Art. 4. — (1) Schimbul de acțiuni contra carnete cu certificate de proprietate și/sau cupoane nominative de privatizare se va efectua numai către cetățenii români cu domiciliul în România.

(2) Dobândirea de acțiuni prin schimb contra carnete cu certificate de proprietate se poate face la una sau la mai multe societăți comerciale, iar dobândirea de acțiuni prin schimb contra cupoane nominative de privatizare se face numai la o singură societate comercială, afară de cazul când persoanele fizice utilizează cupoane nominative de privatizare dobândite prin succesiune legală, în oricare situație un cupon nominativ de privatizare dând dreptul la dobândirea de acțiuni la o singură societate comercială.

(3) Persoanele fizice se pot mandata între ele pentru efectuarea schimbului de carnete cu certificate de proprietate și/sau cupoane nominative de privatizare, în vederea obținerii de acțiuni, potrivit normelor speciale stabilite de Guvern pentru această operațiune.

(4) În condițiile în care cererea de acțiuni depășește oferta respectivei societăți comerciale, alocarea acțiunilor se efectuează pe baza raportului valoric dintre cererile exprimate și oferta de acțiuni.

(5) Carnetele cu certificate de proprietate și/sau cupoanele nominative de privatizare pot fi utilizate de cetățenii îndreptățiți pentru dobândirea de acțiuni la societățile comerciale de la data încheierii perioadei de distribuire a cupoanelor nominative de privatizare, stabilită prin normele metodologice, până la 31 decembrie 1995 inclusiv.

(6) Cetățenii îndreptățiți pot depune carnetele cu certificate de proprietate, inclusiv cele incomplete, la valoarea de 5.000 lei pentru un certificat, și/sau cupoanele nominative de privatizare la Fondurile Proprietății Private până la 31 martie 1996 inclusiv, devenind acționari la aceste fonduri în condițiile art. 3 din Legea nr. 58/1991. Cu începerea de la 1 aprilie 1996, certificatele de proprietate și cupoanele nominative de privatizare neutilizate în condițiile alin. (5) sau ale prezentei alineate își pierd valabilitatea.

(7) Persoanele care optează pentru procurarea de acțiuni ale Fondurilor Proprietății Private, ce se vor organiza ca societăți de investiții financiare, sunt îndreptățite să primească dividendele aferente perioadei cuprinse între momentul

obținerii calității de acționar și încheierea exercițiului financiar al respectivului fond. Dividendele provin numai din profiturile realizate din activitatea economico-financiară a societăților comerciale la care Fondul Proprietății Private devine acționar prin schimbul carnetelor cu certificate de proprietate și al cupoanelor nominative de privatizare, conform alin. (5).

Art. 5. — Pot schimba carnetele cu certificate de proprietate și/sau cupoanele nominative de privatizare contra acțiuni la o societate comercială cu capital de stat care nu este inclusă în lista societăților comerciale prevăzută la art. 1 alin. (3):

a) salariații societății comerciale;

b) membrii conducerii societăților comerciale în componența definită la art. 76 din Legea nr. 58/1991 și managerul, persoană fizică, definit la art. 3 lit. b) din Legea nr. 66/1993 privind contractul de management;

c) șomerii cu ultimul loc de muncă la respectiva societate comercială;

d) pensionarii care au avut ultimul loc de muncă la respectiva societate comercială;

e) producătorii agricoli care întrețin relații contractuale cu caracter de continuitate cu societatea comercială respectivă, dacă aceasta se încadrează în domeniul agriculturii, industriei prelucrătoare de materii prime agricole ori prestărilor de servicii pentru agricultură.

Art. 6. — (1) Pentru societățile comerciale bancare, Guvernul va prezenta, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, un proiect de lege cu privire la privatizarea acestora prin vânzarea acțiunilor exclusiv contra numerar și numai către investitori privați și prin aport de capital privat.

(2) Societățile comerciale cu activitate agricolă care dețin în administrare terenuri aparținând domeniului privat al statului nu fac obiectul prezentei legi, privatizarea lor urmând a se realiza numai după clarificarea regimului juridic al acestor terenuri.

CAPITOLUL II

Vânzarea de acțiuni

Art. 7. — (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, acțiunile aferente cotei de 40% din capitalul social al societăților comerciale prevăzute la art. 1 alin. (3), care nu fac obiectul privatizării cu titlu gratuit, vor fi oferite spre vânzare, de către Fondul Proprietății de Stat, persoanelor fizice și/sau juridice de drept privat române sau străine prin oricare dintre metodele prevăzute de lege.

(2) Pentru privatizarea rapidă și integrală a societăților comerciale la care cererea de acțiuni este mai mică decât oferta, prețul de vânzare al acțiunilor poate fi redus, pe baza raportului de evaluare, sub valoarea nominală a acestora.

(3) În situația în care din raportul de evaluare rezultă o reducere mai mare decât 30% față de valoarea nominală a acțiunilor, vânzarea se face pe bază de contract cu cumpărătorul, care va include clauzele asigurătorii pentru societățile comerciale în cauză.

(4) Același regim se aplică și acțiunilor neschimbate în procesul privatizării cu titlu gratuit.

(5) Producătorii agricoli care se află în relații contractuale cu caracter de continuitate cu societățile comerciale din domeniul agriculturii, industriei prelucrătoare de materii prime agricole și prestărilor de servicii pentru agricultură, care cumpără acțiuni, în condițiile alin. (1), de la aceste societăți, beneficiază individual de facilitățile prevăzute în art. 29 pct. 2 lit. a), art. 50 și art. 52 din Legea nr. 77/1994.

Art. 8. — (1) Din sumele convenite Fondului Proprietății de Stat pentru acțiunile vândute se lasă, cu titlu gratuit, la dispoziția societății comerciale privatizate, o cotă de până la 60% pentru stingerea datoriilor înregistrate în contabilitatea respectivei societăți comerciale până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția debitelor rezultate din aplicarea unor sancțiuni contractuale sau legale. Sumele rămase după achitarea datoriilor vor fi folosite exclusiv pentru realizarea de investiții productive.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și societăților comerciale privatizate până la data intrării în vigoare a prezentei

legi, dar numai pentru acele rate de rambursare a creditului acordat prin contractul încheiat cu Fondul Proprietății de Stat, care devin exigibile după această dată.

(3) Suma debitelor, determinată conform alin. (1), verificată și avizată pentru fiecare societate comercială de către Ministerul Finanțelor, va fi lichidată integral, dacă nu depășește plafonul de 60% prevăzut la același alineat, sau până la concurența acestuia. În caz contrar, pentru suma prevăzută la alin. (2) se va proceda în mod similar.

(4) Controlul respectării destinațiilor stabilite în alin. (1) și (2) pentru sumele alocate cu titlu gratuit societăților comerciale privatizate se exercită de către Curtea de Conturi și Ministerul Finanțelor. Orice constatare a nerespectării destinațiilor stabilite în alin. (1) și (2) se comunică Ministerului Finanțelor, care va anula alocarea sumei pentru societatea comercială respectivă, dispunând vărsarea acesteia la bugetul de stat.

Art. 9. — După efectuarea schimbului de acțiuni contra carnetelor cu certificate de proprietate și/sau cupoane nominative de privatizare și la expirarea contractelor de locație de gestiune sau de închiriere a unor active ale societății comerciale, locatarii care au efectuat investiții în aceste active vor primi în compensație acțiuni ce vor fi emise ca urmare a majorării capitalului social prin încorporarea valorii rămase actualizată a investițiilor efectuate de ei în activele respective.

CAPITOLUL III

Sanțiuni

Art. 10. — (1) Constituie contravenții la prezenta lege, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni și se sancționează cu amendă de la 1.000.000 lei la 5.000.000 lei următoarele fapte:

a) refuzul disponibilizării de către Fondurile Proprietății Private și Fondul Proprietății de Stat, pentru schimbul de acțiuni contra carnetelor cu certificate de proprietate și/sau cupoane nominative de privatizare, a unei cote din capitalul social corespunzătoare plafoanelor stabilite la art. 3 alin. (3), dacă volumul cererii valabil exprimate se situează la aceste plafoane, indiferent că schimbul s-ar face la paritatea cu valoarea nominală a unei acțiuni sau peste aceasta;

b) orice împiedicare, prin comisiune sau omisiune, a depunerii carnetelor cu certificate de proprietate și/sau a cupoanelor nominative de privatizare la o societate comercială privatizabilă, de către persoane fizice și juridice stabilite în prezenta lege;

c) nerespectarea de către societățile comerciale privatizate a destinațiilor stabilite la art. 8 alin. (1) și (2) pentru sumele alocate lor cu titlu gratuit;

d) nerespectarea dispozițiilor art. 18;

e) nerespectarea termenelor de comunicare prevăzute la art. 24 alin. (2).

(2) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) se aplică, după caz, persoanelor fizice sau juridice.

(3) Constatarea contravențiilor prevăzute în prezenta lege și aplicarea sancțiunilor se fac de către Ministerul Finanțelor, Curtea de Conturi și Agenția Națională pentru Privatizare, prin agenții lor împuterniciți conform legii.

(4) Contravențiilor prevăzute în prezenta lege le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968, cu excepția art. 25 și 26.

Art. 11. — Înscrierea cu intenție în listele cetățenilor îndreptățiți a li se atribui cupoane nominative de privatizare a unor persoane neîndreptățite să primească asemenea cupoane constituie infracțiunea de fals intelectual și se pedepsește potrivit legii penale.

Art. 12. — Atribuirea mai multor cupoane nominative de privatizare unei singure persoane constituie infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice și intereselor persoanelor și se pedepsește potrivit legii penale.

Art. 13. — Depășirea cotelor de capital social destinate, în condițiile prezentei legi, privatizării cu titlu gratuit, precum și depășirea plafonului de 60% ori a limitelor stabilite de art. 8 alin. (1)—(3) pentru sumele alocate cu titlu gratuit societăților comerciale privatizate constituie infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice și se pedepsește potrivit legii penale.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art. 14. — (1) Dacă până la data intrării în vigoare a prezentei legi, la unele dintre societățile comerciale incluse în lista prevăzută la art. 1 alin. (3), procesul de privatizare a fost inițiat și este deja concretizat prin contracte de schimb și de vânzare de acțiuni încheiate cu Fondurile Proprietății Private și cu Fondul Proprietății de Stat, acest proces va fi finalizat, pentru acțiunile formând obiectul respectivelor contracte de schimb și de vânzare, potrivit procedurilor stabilite de legea sub imperiul căreia a fost inițiat.

(2) Acțiunile deținute de Fondul Proprietății de Stat la societățile comerciale nenominalizate în cadrul programului de privatizare în masă, potrivit art. 1 al prezentei legi, vor putea fi vândute și prin alte metode stabilite de celelalte reglementări legale în vigoare.

(3) Schimbul și vânzarea de acțiuni la oricare dintre societățile comerciale cu capital de stat, care dețin terenuri a căror situație juridică în privința proprietății este în curs de clarificare, se vor efectua în limita capitalului social, fără a include valoarea terenurilor pentru care societatea comercială nu deține titlu de proprietate.

(4) După clarificarea situației juridice a terenurilor în cauză, pachetul de acțiuni aferent acestora va fi pus în vânzare sau transferat cu titlu gratuit, după caz.

Art. 15. — La societățile comerciale care se privatizează potrivit prezentei legi, beneficiarilor de acțiuni li se eliberează în mod gratuit certificate de acționar. Certificatele de acționar sunt nominative și se emit de către societățile comerciale în cauză, în termen de 60 de zile de la închiderea perioadei de depunere. Acționarii își pot transfera acțiunile în condițiile prevăzute în Legea nr. 31/1990 și în Legea nr. 52/1994.

Art. 16. — (1) În termen de cel mult 60 de zile de la data privatizării a cel puțin 51% din capitalul social al oricăreia dintre societățile comerciale prevăzute la art. 1 alin. (3), se va convoca adunarea generală a acționarilor, conform prevederilor Legii nr. 31/1990, pentru modificarea statutului și alegerea noilor administratori.

(2) La societățile comerciale cu capital parțial de stat, Fondul Proprietății de Stat va avea în consiliul de administrație un număr de membri proporțional cu partea de capital deținută.

Art. 17. — În aplicarea prevederilor prezentei legi, Guvernul și, acolo unde este cazul, cu consultarea Fondului Proprietății de Stat și a Fondurilor Proprietății Private, va stabili măsurile organizatorice, structurile funcționale care se impun și va aproba prin hotărâri mecanismul, etapele de desfășurare și responsabilitățile organelor de resort implicate în procesul privatizării, în termen de 60 de zile de la promulgarea legii.

Art. 18. — (1) Operațiunile de schimb de acțiuni contra carnetelor cu certificate de proprietate și/sau cupoane nominative de privatizare în numele și pe contul persoanelor îndreptățite pot fi efectuate de către Fondurile Proprietății Private, Casa de Economii și Consemnațiuni, Regia Autonomă „Poșta Română”, precum și de către societățile bancare cu capital de stat și societățile de asigurare cu capital de stat, toate în calitate de mandatarii abilitați în acest scop de Agenția Națională pentru Privatizare.

(2) Persoanele juridice, abilitate potrivit alin. (1) să efectueze operațiuni de dobândire de acțiuni în numele și pe contul cetățenilor îndreptățiți, vor percepe un comision de maximum două miimi din valoarea unică de schimb a carnetelor cu certificate de proprietate și a cupoanelor nominative de privatizare prezentate pentru schimbul contra acțiuni.

Art. 19. — (1) Sumele încasate de Fondurile Proprietății Private în perioada cuprinsă între constituirea lor și data transformării acestora în societăți de investiții financiare, cu titlu de dividende aferente acțiunilor reprezentând 30% din capitalul social al societăților comerciale arondate lor, precum și activele dobândite prin valorificarea dividendelor încasate până

la data transformării lor în societăți de investiții financiare, conform art. 4 alin. (6), din care se scad cheltuielile de funcționare, se cuvin titularilor de certificate de proprietate, așa cum aceștia le-au primit personal în temeiul Legii nr. 58/1991. Stabilirea sumelor convenite cu titlu de dividende cetățenilor îndreptățiți și modul de atribuire a acestora se vor face potrivit prevederilor legale referitoare la transformarea Fondurilor Proprietății Private în societăți de investiții financiare.

(2) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va prezenta Parlamentului proiectul legii de transformare a Fondurilor Proprietății Private în societăți de investiții financiare.

(3) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Fondurile Proprietății Private vor efectua între ele compensările certificatelor de proprietate folosite până la această dată, luând în considerare valorile la care aceste certificate au fost utilizate în procesul de privatizare.

Art. 20. — Societățile comerciale prevăzute la art. 2 din Legea nr. 58/1991 au dreptul să vândă active și mijloace fixe din dotare, la prețul de piață, prin licitație organizată potrivit reglementărilor în vigoare, sub condiția de a nu fi afectată eficiența realizării obiectului de activitate al societăților comerciale în cauză. Sumele rezultate din vânzarea de active și de mijloace fixe se lasă la dispoziția societății comerciale vânzătoare, putând fi utilizate și pentru finanțarea activităților prevăzute în obiectul de activitate al acesteia.

Art. 21. — Acțiunile dobândite prin schimb sau prin vânzare în cadrul procesului de privatizare în masă, reglementat de prezenta lege, pot fi negociate pe piața valorilor mobiliare, fiind exceptate de la incidența prevederilor art. 26 din Legea nr. 52/1994.

Art. 22. — (1) Societățile comerciale prestatoare de servicii pentru agricultură de tip AGROMECA, SERVAGROMECA și AGROSERVICE se pot diviza și privatiza pe baza raportului de evaluare întocmit de o comisie formată din reprezentanții Fondului Proprietății de Stat, Fondurilor Proprietății Private, prefecturilor, direcțiilor generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat și ai Ministerului Agriculturii și Alimentației, care va cuprinde și utilajele neamortizate și nefolosite, valoarea acestora pe baza indicilor de folosire putând ajunge până la valoarea de recuperare a materialelor.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților și Senat în ședința comună din 24 mai 1995, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ADRIAN NĂSTASE

București, 15 iunie 1995.
Nr. 55.

PREȘEDINTELE SENATULUI
prof. univ. dr. OLIVIU GHERMAN

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
privind promulgarea Legii pentru accelerarea procesului de privatizare

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru accelerarea procesului de privatizare și se dispune publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 14 iunie 1995.
Nr. 174.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIE****cu privire la constituționalitatea Legii pentru accelerarea procesului de privatizare**

Curtea Constituțională a fost sesizată la data de 25 mai 1995 de către 25 de senatori, și anume: Ionel Aichimoaie, Mircea Boulescu, Aristotel Adrian Căncescu, Dumitru Mugurel Cerăceanu, Ioan Crețu, Alexandru Diaconu, Costel Gheorghiu, Mihai Iurcu, Ștefan-Traian Mocuța, Ovidiu Corneliu Popescu, Vasile Strâmbu, Ioan Turlacu, Andrei Țugulea, Dan-Constantin Vasiliu, Sorin Adrian Vornicu Nichifor, Cristian Sorin Dumitrescu, Attila Verestóy, Zóltan Hosszú, Iosif Csapó, Adrian Dumitru Popescu Necșești, Lajos Magyari, Gábor Kozsokár, Károly Ferenc Szabó, Valentin Corneliu Gabrielescu și Dénes Seres în legătură cu neconstituționalitatea Legii pentru accelerarea procesului de privatizare în ansamblul său, ca urmare a încălcării art. 76 alin. (2) din Constituție.

La aceeași dată, Curtea a mai fost sesizată de către 29 de senatori, și anume: Corneliu Coposu, Ioan Lup, Ion Manea, Adrian Sârbu, Voicu Valentin Glodean, Șerban Săndulescu, Maria Matilda Țețu, Constantin Moiceanu, Vasile Vetișanu, Dumitru Călușeanu, Tănase Tăvală, Ștefan Augustin Popa Doinaș, Ștefan Radoff, Nicolae Manolescu Apolzan, Nistor Bădiceanu, Florin Buruiiană, Sabin Ivan, Mihai Buracu, Emilian Buzică, Radu Ceonțea, Gheorghe Cătuneanu, Constantin Ticu Dumitrescu, Alexandru Popovici, Emil Tocaci, Tiberiu Vladislav, Matei Boilă, Ioan Paul Popescu, Andrei Potcoavă și Alexandru Paleologu cu privire la neconstituționalitatea Legii pentru accelerarea procesului de privatizare, atât în ansamblul ei, cât și în legătură cu unele prevederi.

Pentru aceleași motive, ca în cea de-a doua obiecție de neconstituționalitate, Curtea a fost sesizată și de un grup de 52 de deputați, și anume: Raymond Luca, Dan-Florin Trepcea, Horia Mircea Rusu, Dinu Patriciu, Mihnea-Tudor Ioniță, Teodora Bertzi, Petru Lițiu, Constantin-Romeo Dragomir, Gheorghe Toduț, Ioan Ghișe, Adrian Severin, Victor Babiuc, Radu Mircea Berceanu, Petre Partal, Adriean Videanu, Paula-Maria Ivănescu, Alexandru Sassu, George Iulian Stancov, Vasile Bran, Corneliu Dorin Gavaliugov, Teodor Lupuțiu, Viorel Lixândroi, Ioan Adrian Vilău, Victor Boștinăru, Cristian Rădulescu, Mihăiță Postolache, Constantin Ionescu, Ion Diaconescu, Mircea Ioan Popa, Gheorghe Cristea, Remus-Constantin Opreș, Gavril Dejeu, Sergiu George Rizescu, Mircea-Mihai Munteanu, Mihail Nica, Gabriel Tepelea, Mihail Bucur, Viorel Pavel, George Stănescu, Ion Dinu, Ion Străchinaru, Mircea Popescu, Nestor Călin, Costel Păunescu, Smaranda Dobrescu, Horia Radu Pascu, Ioan Victor Pica, Constantin-Șerban Rădulescu Zonner, Vasile Mândroviceanu, Barbu Pițigoi, Gheorghe Comănescu și Vasile Lupu.

În esență, obiecțiile de neconstituționalitate referitoare la ansamblul legii sunt următoarele:

— încălcarea art. 76 alin. (2) din Constituție, în legătură cu procedura de soluționare a divergențelor dintre cele două Camere ale Parlamentului, în cadrul ședinței comune a acestor Camere din data de 24 mai 1995;

— încălcarea dreptului de proprietate prevăzut în art. 41 alin. (1) și (2) din Constituție „prin ignorarea dreptului foștilor proprietari deposedați de regimul comunist”;

— încălcarea art. 137 alin. (5) din Constituție, deoarece nu s-au stabilit în lege sursele de finanțare pentru aplicarea ei.

Obiecțiile de neconstituționalitate a unor prevederi ale noii legi se referă la:

— diminuarea dreptului de proprietate prin reglementările cuprinse în capitolul I „Transferul cu titlu gratuit de acțiuni”;

— încălcarea principiului neretroactivității legii prin prevederile art. 14 alin. (1) din lege;

— încălcarea principiului nediscriminării prin prevederile art. 2 alin. (2) din lege.

În conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 47/1992, au fost solicitate puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul său de vedere, președintele Camerei Deputaților consideră că obiecțiile de neconstituționalitate formulate sunt nefondate pentru următoarele motive:

— art. 77 din Legea nr. 58/1991 nu a instituit un drept de despăgubire a foștilor proprietari, ci a statuat numai „o intenție legislativă care ar putea institui un drept la reparații”, iar „Legea pentru accelerarea procesului de privatizare nu-l oprește pe legiuitor să emită o asemenea reglementare”;

— privatizarea societăților cu capital de stat nu constituie o încălcare a dreptului foștilor proprietari, cât timp dreptul de proprietate aparține statului;

— critica adusă noii reglementări că nu a instituit reparațiile cuvenite foștilor proprietari constituie o obiecție de neconstituționalitate prin omisiune, care, ținând seama de statutul Curții Constituționale, este inadmisibilă;

— regimul proprietății societăților comerciale supuse privatizării nu este incert, așa cum se arată în sesizările formulate, fiind definit prin Legea nr. 15/1990, Legea nr. 31/1990, Legea nr. 58/1991 și prin alte reglementări legale și conferind statului — contrar celor susținute prin obiecțiile de constituționalitate invocate — „dreptul constituțional de a le privatiza”, precum și de a acorda, cu titlu gratuit, cota de 30%, fără ca aceasta să poată fi afectată, în viitor, de eventualele despăgubiri cuvenite foștilor proprietari; sub acest aspect, criticile făcute privesc reglementări anterioare noii legi, ce nu pot forma obiectul controlului de constituționalitate a legii atacate;

— criticile referitoare la diminuarea dreptului de proprietate „fie că privesc aplicarea Legii nr. 58/1991, fie că vizează soluții legislative care pot fi utilizate de orice legiuitor într-un stat de drept, fără a afecta prevederile legii fundamentale”, nefiind deci întemeiate;

— dublarea certificatelor de proprietate cu cupoane, în condițiile în care valoarea lor rămâne neschimbată, „nu reprezintă decât o alternativă politică” de competența legiuitorului, fără a afecta dispozițiile Constituției;

— regimul cupoanelor nominative de privatizare nu încalcă prevederile art. 49 din Constituție, deoarece ele nu privesc drepturi constituționale, ci și drepturi de creanță, supuse diferitelor reglementări legale impuse de politica economică a statului și riscurilor inerente în condițiile economiei de piață; în cadrul noii reglementări „o asemenea problemă nu se pune, deoarece dublarea certificatelor de proprietate cu cupoane nu modifică valoarea de ansamblu a acestora”;

— principiul neretroactivității legii nu este încălcat de art. 14 alin. (1) din lege, întrucât critica adusă se întemeiază pe absolutizarea unei interpretări pur gramaticale, care însă este irelevantă atât în practica judiciară, cât și în sens constituțional, ținând seama de „regula potrivit căreia un contract încheiat sub o lege anterioară nu poate fi modificat de o lege posterioară”;

— obiecția de constituționalitate legată de acordarea de cupoane celor care nu și-au ridicat certificatele de proprietate și tinerilor care vor împlini vârsta de 18 ani până la data de 31 decembrie 1995, în sensul că aceștia sunt discriminați, întrucât nu li se dau și certificate de proprietate, este inadmisibilă, întrucât se referă la o omisiune de legiferare, ceea ce nu intră în statutul constituțional al Curții;

— neprecizarea sursei de finanțare necesare aplicării legii nu constituie o încălcare a prevederilor art. 137 alin. (5) din Constituție, deoarece noua reglementare nu prevede în nici una dintre prevederile sale suportarea unor cheltuieli de la bugetul de stat, „ceea ce face inoperantă precizarea sursei de finanțare“;

— nu au fost încălcate prevederile art. 76 alin. (2) din Constituție, în cadrul ședinței comune a Camerelor pentru soluționarea divergențelor dintre formele adoptate de fiecare în parte, întrucât „dezbaterea din ziua de 24 mai s-a purtat asupra acestor diferențe“, iar în finalul lor s-a adoptat, prin vot, propunerea de sistare a dezbaterilor, în temeiul art. 28 din Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului, în care se reglementează această posibilitate. De altfel, se arată că această măsură era conformă și ordinii de zi a ședinței în care se prevăzuse, la pct. 2, „votul final asupra Raportului de mediere la proiectul de lege pentru accelerarea procesului de privatizare“, avându-se în vedere că acest raport cuprindea toate divergențele existente. De asemenea, se consideră că scopul dezbaterilor fiind acela „de a dezvălui parlamentarilor semnificația votului final“, acest scop a fost pe deplin realizat în cadrul multiplelor dezbateri ce au avut loc în fiecare Cameră cu prilejul adoptării legii, cât și al discutării raportului comisiei de mediere, subliniindu-se că o soluție contrară este de natură să conducă la crearea unei situații de „blocaj legislativ“.

Președintele Senatului, în punctul său de vedere, apreciază că motivele de neconstituționalitate invocate în cele trei sesizări, dintre care două identice, sunt neîntemeiate, pentru următoarele considerente:

— nu sunt încălcate drepturile foștilor proprietari și deci dispozițiile art. 41 alin. (1) și (2) din Constituție, deoarece prezenta lege instituie numai măsuri de accelerare a procesului de privatizare, pe baza și în cadrul Legii nr. 58/1991, ce nu a fost contestată sub aspectul constituționalității; reiterarea în noua reglementare a art. 77 din Legea nr. 58/1991 este fără rațiune cât timp aceste dispoziții sunt în vigoare; despre drepturi ale foștilor proprietari nu se poate vorbi atâta vreme cât nu au fost reconstituite legal, constituționalitatea putând fi apreciată numai în raport cu un drept existent, iar „reparațiile“ menționate în art. 77 din Legea nr. 58/1991 urmează a fi rezolvate pe domenii și nu numai prin restituire în natură, ci și prin echivalent;

— obiecția privind „diminuarea dreptului de proprietate“ potrivit calculelor prezentate, ca și critica în legătură cu „restrângerea dreptului de dispoziție“ nu au nici o concludență în legătură cu constituționalitatea legii; de asemenea, dreptul de valorificare a unui singur certificat de persoană, împreună cu cuponul, este de natură să restabilească bazele sociale și de echitate avute în vedere de Legea nr. 58/1991;

— susținerea în legătură cu încălcarea principiului neretroactivității legii este greșită, deoarece cei ce dobândesc dreptul de proprietate prin privatizare asupra unei unități încheie contractul atât cu Fondul Proprietății de Stat, cât și cu Fondul Proprietății Private respectiv; împrejurarea că se încheie contractele succesiv cu Fondul Proprietății de Stat și Fondul Proprietății Private nu are relevanță și nu schimbă regimul juridic și condițiile de valabilitate a actului de dobândire, astfel că dispozițiile art. 14 alin. (1) sunt constituționale;

— lărgirea sferei celor care primesc cupoane de privatizare, prin cuprinderea și a tinerilor care vor împlini 18 ani până la data de 31 decembrie 1995, nu este în dauna celor care au primit certificate, iar această măsură nu reprezintă o discriminare, ci, dimpotrivă, instituie o egalitate de tratament pentru această categorie de cetățeni;

— împrejurarea că legea nu prevede sursa cheltuielilor pentru aplicarea ei nu este o problemă de constituționalitate, în nici o lege nestabilindu-se cheltuielile de punere în executare și sursa acestora;

— nu au fost încălcate prevederile art. 76 alin. (2) din Constituție, supunerea la votul final, în Camerele reunite, a raportului de mediere fiind legală, deoarece Camera Deputaților a adoptat prin vot raportul de mediere, text cu text, și, în final, acest raport în ansamblul său, iar Senatul a adoptat raportul de mediere, de asemenea, text cu text, însă nu și în ansamblul său, neîntrunind numărul de voturi în funcție de caracterul de lege organică, al noii reglementări; rezultă deci că singura diferență dintre cele două Camere a constat numai în ce privește votul final, pe care numai Camera Deputaților l-a realizat, așa încât, în Camerele reunite, s-a trecut direct la votul final asupra raportului de mediere, neexistând nici un temei pentru a se anula votul fiecărei Camere, dat separat, pe texte, prin reluarea dezbaterilor și a votului dat pe texte, cât și a întregului raport de mediere.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că obiecțiile de neconstituționalitate formulate nu au suport real și sunt nefondate, pentru următoarele motive:

— dezbaterile divergențelor dintre cele două Camere s-a făcut cu respectarea prevederilor art. 76 din Constituție, întrucât textele în divergență „fuseseră îndelung și în detaliu analizate“ în două rânduri de dezbateri, astfel încât scopul urmărit „și anume cunoașterea în detaliu, înaintea votului, de către deputați și senatori a tuturor pozițiilor și opiniilor celorlalți parlamentari a fost pe deplin îndeplinit“; de asemenea, adoptarea prin vot a propunerii de a se trece la votarea raportului comisiei de mediere corespunde principiului autonomiei reglementare, în temeiul căruia Camerele Parlamentului pot organiza dezbaterile, hotărând să treacă la adoptarea unei măsuri, dacă cerința cunoașterii tuturor opiniilor exprimate este îndeplinită și nu se aduce atingere „dreptului parlamentarilor de a vota în deplină cunoașterea de cauză“;

— nu sunt încălcate prevederile art. 41 din Constituție privind garantarea și ocrotirea dreptului de proprietate, deoarece criticile formulate privesc, în fond, prevederile Legii nr. 15/1990 și ale Legii nr. 58/1991, și nu ale noii legi, iar invocarea neconstituționalității acestor reglementări este inadmisibilă în cadrul controlului anterior promulgării, prevăzut de art. 144 lit. a) din Constituție; de asemenea, nu se poate reține încălcarea unui drept al foștilor proprietari cât timp, ca efect al naționalizării, bunurile au intrat în proprietatea statului și, în prezent, sunt în patrimoniul societăților comerciale supuse privatizării; totodată, se precizează că dispozițiile legale invocate în sesizare „privesc adoptarea unor măsuri reparatorii și nu reconstituirea dreptului de proprietate, în forma sa inițială“, astfel încât nu poate justifica critica legată de încălcarea dreptului de proprietate;

— reiterarea în noua reglementare a art. 77 din Legea nr. 58/1991 este superfluă, cât timp prevederea respectivă nu a fost abrogată, și în programul Guvernului pe 1995 s-a prevăzut elaborarea unui proiect de lege privind regimul juridic aplicabil reparațiilor pentru bunurile preluate în mod abuziv de către stat, iar problema reparațiilor și-a găsit o rezolvare parțială prin unele acte normative, cum sunt Legea fondului funciar nr. 18/1991, Legea nr. 15/1990 și Legea nr. 58/1991 în ce privește transmiterea cu titlu gratuit a 30% din capitalul de stat al societăților comerciale, măsură ce are „un caracter reparatoriu pentru toți cetățenii țării“, proiectul de lege, în curs de legiferare, privind reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinație de locuință, trecute

în proprietatea statului, în care se prevăd „măsuri reparatorii combinate, fie de restituire în natură, fie de despăgubiri bănești, după caz”; de aceea se consideră că termenul utilizat de legiuitor — *reparații* — nu presupune ca acestea să constea neapărat în cedarea de acțiuni la societățile comerciale, așa cum se susține în două dintre sesizările formulate;

— nereglementarea în noua lege a surselor de finanțare pentru aplicarea ei se consideră că nu este un motiv de neconstituționalitate, nu numai pentru că privește o omisiune, ceea ce excede controlul exercitat de Curte, dar și pentru că acest aspect este reglementat de art. 11 și de art. 26 lit. d) din Legea nr. 58/1991, referitor la resursele Fondurilor, și de art. 17 din Legea nr. 10/1991, referitor la rezerva bugetară aflată la dispoziția Guvernului;

— critica privind diminuarea dreptului de proprietate prin micșorarea valorii cuvenite fiecărui cetățean se consideră că rezultă dintr-o confuzie între dreptul de proprietate și valoarea bunului ce face obiectul acestui drept, care poate suferi fluctuații; de asemenea, se consideră că micșorarea valorii „nu va avea loc”, întrucât neridicarea certificatelor de proprietate nu a condus la diminuarea capitalului social al Fondurilor Proprietății Private, cota cuvenită celor ce nu și-au ridicat certificatele suplimentând valoarea inițială a certificatelor aflate în circulație, iar calculele prezentate în sesizare contravenind prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 10/1992, aprobată și modificată prin Legea nr. 114/1992; de asemenea, se consideră că repunerea în drepturi a celor care și-au înstrăinat certificatele este un act reparatoriu, întrucât aceștia le-au înstrăinat fără a avea reprezentarea valorii lor reale;

— în ce privește urmările pe care le-ar putea avea neridicarea unor cupoane, se precizează că acestea vor fi reglementate printr-un act normativ special, conform art. 19 din lege, iar în ce privește valoarea fixă a cuponului nominaliv se consideră că aceasta nu este o măsură neconstituțională, fiind de natură a asigura informarea corectă a cetățeanului și evitarea, astfel, a unor consecințe negative produse în legătură cu circulația certificatelor de proprietate;

— în legătură cu influența inflației, se arată că obiecția formulată nu ține seama de prevederile Legii nr. 15/1990 și ale regulamentului de aplicare a Legii nr. 82/1991, potrivit cărora reevaluarea capitalului social se poate face numai prin acte normative, iar Guvernul nu va iniția o asemenea măsură pe perioada privatizării;

— referitor la acordarea de cupoane celor ce nu și-au ridicat certificatele de proprietate, se menționează că această măsură este justificată de necesitatea de a nu se permanentiza o sancțiune, ceea ce ar fi contrar prevederilor art. 16 din Constituție, iar atribuirea de cupoane tinerilor care împlinesc 18 ani până la data de 31 decembrie 1995, deși ar putea avea ca efect diminuarea valorii acordate celorlalți, este întemeiată pe prevederile art. 41 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate se stabilesc prin lege; de asemenea, a nu extinde legea și la această categorie ar fi însemnat să se încalce prevederile art. 16 din Constituție referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii, cât și ale art. 45 din Constituție privind protecția constituțională a tinerilor; totodată, se precizează că prin această măsură nu se va ajunge la diminuarea drepturilor inițiale ale cetățenilor ca urmare a unor surse suplimentare, și anume: valoarea terenurilor intrate în capitalul social al societăților; profitul net reinvestit sau capitalizat în rezerve legale; valoarea capitalului provenit din reorganizarea unor instituții publice; valoarea alocațiilor bugetare pentru investiții de interes național;

— în ce privește caracterul nominativ al cupoanelor, se arată că aceste cupoane reprezintă o ofertă publică, așa încât nu se poate reține că ar restrânge un drept preexistent, iar, în plus, caracterul nominativ constituie și o măsură de protecție împotriva unor acțiuni speculative;

— în legătură cu critica privind neretroactivitatea legii, se consideră că ea este generată de o interpretare contrară prin-

cipiului *tempus regit actum*, conform căruia contractele încheiate sub regimul legii anterioare sunt supuse în continuare acestui regim;

— referitor la afirmația că tinerii, beneficiari ai noii legi, ar fi discriminați, întrucât ei primesc doar un cupon de privatizare, nu și certificate de proprietate, se arată că în temeiul art. 3 alin. (1) lit. b), coroborat cu art. 1 alin. (2) și art. 24 alin. (1) din noua reglementare, valoarea unică de schimb a cupoanelor pentru această categorie de beneficiari se va face diferențiat, prin sporirea valorii de schimb cu 25.000 lei, reprezentând echivalentul certificatelor de proprietate la care nu sunt îndreptățiți, potrivit Legii nr. 58/1991.

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze obiecțiile de neconstituționalitate cu care a fost sesizată, în temeiul art. 144 lit. a) din Constituție și al art. 17 și următoarele din Legea nr. 47/1992.

Întrucât sesizările privesc aceeași lege, Curtea dispune conexarea dosarelor nr. 80 A/1995 și nr. 83 A/1995 la Dosarul nr. 79 A/1995.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

ținând seama de obiecțiile de neconstituționalitate formulate, de punctele de vedere comunicate, de raportul întocmit de judecătorul-raportor, precum și de dispozițiile Legii pentru accelerarea procesului de privatizare, de prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În cele trei sesizări se susține că soluționarea divergențelor dintre cele două Camere în cadrul ședinței comune a acestora s-a făcut cu încălcarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituție pentru următoarele motive:

— raportul comisiei de mediere a acestor divergențe a fost adoptat de Camera Deputaților, dar nu a întrunit numărul de voturi necesar pentru a fi adoptat de către Senat, astfel încât, în cadrul ședinței comune, trebuiau dezbătute, așa cum prevede art. 76 alin. (2) din Constituție, „textele aflate în divergență”;

— în ședința comună a Camerelor, însă, s-a supus spre adoptare raportul comisiei de mediere, fără o discuție prealabilă a fiecărui text aflat în divergență, deși s-a solicitat aceasta.

Astfel, în una dintre sesizările formulate de un grup de senatori se arată că „raportul de mediere a fost adoptat de Camera Deputaților și respins prin vot de Senat, în ședința din 15 mai 1995”, că, în această situație „cele două Camere nu au căzut de acord pentru o formulare unică” și, în consecință, „Parlamentul urma să ia în dezbateri în mod concret fiecare text divergent pentru a se ajunge la un text unic sau la unul de compromis”.

Premisa majoră a acestui raționament — respingerea raportului comisiei de mediere de către Senat — nu este însă reală. Toate propunerile comisiei de mediere, vizând eliminarea divergențelor dintre cele două Camere, au fost admise de Senat, text cu text, în cadrul dezbaterilor prilejuite de examinarea raportului prezentat de comisie, aspect ce nu este contestat de nimeni, în nici una dintre sesizări. Or, propunerile comisiei de mediere astfel acceptate nu făceau altceva decât să consemneze concilierea fiecărei divergențe în parte. Deci Senatul, discutând aceste propuneri și acceptându-le, nu a făcut în fond decât să constate că divergențele, rând pe rând, s-au eliminat. Împrejurarea că, în final, raportul comisiei de mediere a fost aprobat cu o majoritate ce nu era absolută nu înseamnă că divergențele au rămas intacte, ca și cum nici comisia, nici raportul său nu ar fi existat. O asemenea concluzie ar contrazice hotărârile succesive luate regulamentar prin vot de către Senat pentru aprobarea fiecărei propuneri cuprinse în raportul de mediere vizând concilierea tuturor divergențelor.

În realitate, neîntrunirea majorității absolute în Senat nu poate avea semnificația reînvierii divergențelor conciliate anterior, prin aprobarea propunerii comisiei de mediere atât în Senat, cât și în Camera Deputaților, unde, mai mult, se adoptase și legea în noua ei formă rezultată din procedura

de mediere, ci doar localizarea procedurii de adoptare în comun de către cele două Camere a acestei legi la problematica votului final.

Ca urmare, în ședința comună a Camerelor, convocată potrivit art. 76 din Constituție, reluarea dezbaterilor fără a se ține seama de propunerile comisiei de mediere acceptate de cele două adunări legiuitoare nu se mai justifică. Acesta este și sensul înscrierii în ordinea de zi a ședinței din 24 mai 1995 a punctului 2 intitulat „Votul final asupra Raportului de mediere la proiectul de lege pentru accelerarea procesului de privatizare”. După cum se precizează în punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, ordinea de zi a fost adoptată cu o mare majoritate, numai cu un vot împotriva și 4 abțineri, ceea ce dovedește acordul parlamentarilor cu privire la soluția propusă de birourile permanente pentru adoptarea textului definitiv al legii, pe baza raportului comisiei de mediere. În aceste condiții, luarea de către plen a hotărârii de a se trece la votarea raportului de mediere, potrivit ordinii de zi aprobate, nu este neconstituțională cât timp ea corespunde scopului și rațiunii pentru care fusese convocată ședința comună. De asemenea, această măsură corespunde cerinței ca fiecare membru al corpului legiuitor să cunoască, înaintea votului, opiniile și pozițiile celorlalți, iar dreptul opoziției de a se exprima nu a fost obstrucționat, fiind afirmat public și la tribuna Parlamentului în toate fazele și etapele procedurii legislative parlamentare.

În sesizarea grupului de 29 de senatori și a grupului de deputați se consideră că Legea pentru accelerarea procesului de privatizare este neconstituțională, fiind ignorate drepturile foștilor proprietari deposedați de regimul comunist, deoarece:

– prin art. 77 din Legea nr. 58/1991 s-a prevăzut că „Reparațiile pentru bunurile preluate de stat în mod abuziv se vor reglementa printr-o lege specială”; în aceste condiții, se consideră că „până la stabilirea drepturilor ce revin foștilor proprietari”, regimul de proprietate al societăților comerciale „este incert și nimeni nu este îndreptățit, inclusiv statul, să dispună în această privință”, astfel încât „Transformarea acestor societăți comerciale în societăți pe acțiuni, vândute sau atribuite cu titlu gratuit populației”, constituie o încălcare a art. 41 alin. (1), (2) și (3) din Constituție;

– nu au fost adoptate amendamentele comisiei de privatizare referitoare la obligația Guvernului „de a elabora o lege în acest sens, de a accepta cu titlu informativ cereri de revendicare din partea foștilor proprietari și de a rezerva un pachet de acțiuni la societățile în cauză în vederea acoperirii reparațiilor pe care legea le va acorda”.

Criticele formulate nu sunt întemeiate. Acordarea cu titlu gratuit populației a 30% din capitalul social al societăților comerciale cu capital de stat este o măsură instituită de Legea nr. 15/1990 și de Legea nr. 58/1991, nu de Legea pentru accelerarea procesului de privatizare. Mai mult, Legea nr. 58/1991, instituind, totodată, că reparațiile pentru bunurile preluate abuziv se reglementează printr-o lege specială, implică a exclus posibilitatea ca aceste reparații să se facă din cota de 30% convenită populației. În orice caz, critica formulată nu privește noua reglementare, ci Legea nr. 15/1990 și Legea nr. 58/1991, adoptate înainte de intrarea în vigoare a Constituției. De asemenea, această din urmă lege a permis societăților comerciale să-și înstrăineze active, cât și acțiuni, astfel încât, și sub acest aspect, critica formulată este inadmisibilă, întrucât privește, în fond, o reglementare preexistentă și în vigoare care, deci nu poate fi atacată pe calea obiecției de neconstituționalitate, limitată exclusiv la lege, înainte de promulgare.

În plus, susținerea că foștii proprietari ar avea un drept de proprietate garantat și ocrotit de art. 41 din Constituție, deși proprietatea lor fusese etatizată, este contrară principiului neretroactivității legii, prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție, ce se aplică și legii fundamentale. La aceeași concluzie se ajunge și în funcție de regulile pentru soluționarea conflictului legilor în timp, potrivit cărora, așa cum s-a

statuat prin Decizia Curții Constituționale nr. 3/1993, „fără retroactivitate, noua lege nu poate desființa modalitatea în care legea anterioară a constituit dreptul respectiv, această modalitate fiind supusă regulii *tempus regit actum*. De aceea art. 41 din Constituție nu poate fi aplicabil dreptului foștilor proprietari, anterior etatizării proprietății lor, ceea ce nu împiedică asupra valabilității soluțiilor instituite în art. 77 din Legea nr. 58/1991 și în art. 26 alin. (3) din Legea nr. 47/1992.

Obiecția de neconstituționalitate ar putea avea și sensul unei critici aduse legii, deoarece nu a reglementat, în concordanță cu prevederile art. 77 din Legea nr. 58/1991, reparațiile pentru actele abuzive pe care le-au suferit foștii proprietari. Îndeosebi, are semnificația unei asemenea critici imputarea legată de neadoptarea propunerilor comisiei de privatizare, referitoare la reiterarea, în noua lege, a obligației de elaborare a unui proiect de lege în acest sens, de a se accepta cu titlu informativ cererile de revendicare ale foștilor proprietari și de a se rezerva un pachet de acțiuni în vederea acoperirii pretențiilor lor. În substanța sa, această critică constituie o obiecție de neconstituționalitate prin omisiune. Cu alte cuvinte, se consideră că legea ar fi neconstituțională datorită faptului că nu a reglementat aceste aspecte.

Obiecția de neconstituționalitate prin omisiune excede, însă, competența Curții Constituționale care privește exclusiv, potrivit art. 144 lit. a) din Constituție, legile adoptate, nu și cele ce se consideră că ar fi trebuit adoptate. În caz contrar, ar însemna că, substituindu-se Parlamentului, unica autoritate legiuitoare a țării, potrivit art. 58 alin. (1) din Constituție, Curtea să îndeplinească, ca și acesta, funcția de legislator pozitiv, ceea ce contravine statutului său constituțional. În acest sens este și practica privind controlul anterior al constituționalității legii, astfel cum rezultă din Decizia Curții Constituționale nr. 42/1993. De altfel, noua lege nu împiedică legiuitorul să reglementeze oricând aceste aspecte.

În sesizarea grupului de 29 de senatori și a grupului de deputați se susține că legea este neconstituțională, întrucât nu a prevăzut sursele de finanțare necesare pentru aplicarea ei, deși art. 137 alin. (5) din Constituție prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Obiecția de neconstituționalitate nu este fondată deoarece, pe de o parte, constituie, de asemenea, invocarea unei neconstituționalități prin omisiune, care, așa cum s-a arătat anterior, excede competența Curții Constituționale, iar pe de altă parte, așa cum se arată în punctul de vedere al Guvernului, finanțarea este asigurată prin prevederile altor legi. În fond, art. 137 alin. (5) din Constituție privește exclusiv obligația administrației publice de a asigura sursa de finanțare pentru efectuarea unei cheltuieli publice, așa încât, dacă Guvernul, care este inițiatorul legii, nu a solicitat aprobarea unor resurse suplimentare, rezultă implicit că nu îi sunt necesare, mai ales că, potrivit art. 1 din lege, răspunde, împreună cu cele două Fonduri, de aplicarea ei.

În sesizarea grupului de 29 de senatori și a grupului de deputați se susține că prevederile legate de cupoanele nominative de privatizare, ce fac obiectul capitolului I „Transferul cu titlu gratuit de acțiuni”, sunt neconstituționale, pentru următoarele motive:

– diminuarea globală a capitalului social al Fondului Proprietății Private datorită faptului că 900.000 de certificate de proprietate vândute de proprietarii lor, prin valorificarea cărora a fost diminuat capitalul social al Fondului Proprietății Private, vor fi repuse în circulație sub formă de cupoane, 850.000 de cetățeni care nu și-au ridicat certificatele de proprietate vor putea primi cupoane și se presupune că numai jumătate din aceștia le vor ridica, astfel că 425.000 de cupoane vor fi anulate, iar rata inflației va determina o creștere a valorii capitalului social al Fondului Proprietății Private ce nu va fi acoperită de valoarea globală a certificatelor și cupoanelor care au valoare fixă;

– diminuarea valorii atribuite fiecărui cetățean, ca urmare a faptului că 850.000 de cetățeni care nu și-au ridicat certificatele de proprietate vor fi îndreptățiți să primească cupoane, astfel că sunt luați în calculul valorii anticipate a cuponului, chiar dacă nu-și vor ridica cuponul la care sunt îndreptățiți, precum și ca urmare a faptului că se atribuie cupoane și tinerilor ce vor împlini 18 ani până la data de 31 decembrie 1995, lărgindu-se astfel sfera celor îndreptățiți să participe la procesul privatizării, față de sfera persoanelor care dețin certificate de proprietate;

– lezarea dreptului de proprietate al investitorilor care au cumpărat certificate de proprietate, atât valoric, prin stabilirea prețului fix de 25.000 lei, cât și în ce privește dreptul de dispoziție.

Diminuarea sau creșterea valorii capitalului social, indiferent cui aparține acesta, este o consecință a economiei de piață, în contextul reglementărilor legale din domeniul economiei, astfel încât această situație nu afectează dreptul de proprietate ca atare. Sunt două aspecte diferite: dreptul de proprietate și valoarea de circulație a bunurilor ce fac obiectul acestui drept. Garantarea și ocrotirea constituțională a proprietății se referă la dreptul de proprietate și nu la oscilațiile inerente ale valorii de circulație a bunurilor, inclusiv ale valorii capitalului social.

În ce privește certificatele de proprietate, noua reglementare nu este neconstituțională, neputându-se nega dreptul legiuitorului de a institui reguli care să modifice regimul dreptului pe parcursul realizării sale, potrivit principiului aplicării legii noi.

Faptul că noua reglementare acordă posibilitatea de a obține cupoane nominative de privatizare, pentru a participa la procesul de privatizare, unei sfere mai largi de persoane, nu constituie un motiv de neconstituționalitate ci, dimpotrivă, o măsură de justiție socială, de atributul exclusiv al legiuitorului.

Astfel, potrivit noii legi, cetățenii care și-au înstrăinat certificatele de proprietate vor primi, ca și celelalte persoane îndreptățite, cupoane nominative de privatizare, așa încât certificatele pe care le-au înstrăinat se regăsesc la cei care le-au cumpărat și care le vor putea preschimba pe acțiuni. Din această cauză, nu poate rezulta o diminuare de natură a afecta un drept constituțional.

Sub alt aspect, dacă nu s-ar fi acordat dreptul de a primi cupoane și celor care nu ridicaseră certificatele de proprietate înăuntrul termenului de decădere prevăzut de Legea nr. 58/1991, s-ar fi perpetuat o sancțiune, în condițiile în care noua reglementare a instituit un alt instrument de privatizare — cuponul — fără să se poată imputa, referitor la acest instrument, că cei îndreptățiți nu și-au manifestat în termen interesul de a-l utiliza, ceea ce ar fi fost contrar prevederilor art. 16 din Constituție. De asemenea, includerea și a tinerilor ce împlinesc vârsta de 18 ani la data de 31 decembrie 1995 în sfera persoanelor îndreptățite să primească cupoane nominative de privatizare este conformă principiului egalității de șanse a tuturor cetățenilor cu capacitate de exercițiu deplină de a participa la procesul de privatizare. Privatizarea nu constituie o „reparație”, ci un proces social de împroprietărire, iar soluția legislativă se întemeiază și pe prevederile art. 45 alin. (5) din Constituție privind protecția specială a tinerilor.

Susținerea că aceste măsuri de lărgire a sferei celor îndreptățiți să participe la procesul de privatizare sunt neconstituționale, întrucât diminuează valoarea atribuită, nu poate fi reținută deoarece valoarea cuponului nominativ de privatizare nu afectează un drept constituțional cât timp este egală pentru toți.

Referitor la faptul că unii cetățeni nu-și vor ridica cupoanele nominative de privatizare, obiecția de neconstituționalitate nu este întemeiată, deoarece, pe de o parte, ea se bazează pe o simplă presupunere, iar pe de altă parte, evident că, dacă acest fenomen negativ se va întâmpla, el va impune intervenția legiuitorului și, oricum, nu poate avea ca efect încălcarea drepturilor celor care și-au ridicat cupoanele.

În ce privește critica legată de rata inflației, aceasta constituie o problemă de executare a legii, nu de constituționalitate, ce urmează a fi reglementată, dacă acest fenomen se va produce, pe cale normativă, pentru păstrarea echilibrului inițial dintre capitalul neprivatizat și valoarea instrumentelor de privatizare neutilizate.

În legătură cu ultima critică adusă, privind investitorii care au cumpărat certificate de proprietate, într-adevăr măsura legislativă adoptată nu este în favoarea lor, deoarece, deși pot valorifica toate certificatele pe care le dețin, valoarea acestora este fixă, de 25.000 lei. Așa cum se arată în una dintre sesizări, „valoarea la care au fost negociate certificatele a fost derizorie”. Indiferent din ce motive s-a ajuns la o asemenea situație, nu poate fi considerată neconstituțională o măsură având ca scop reinstituirea egalității de șanse a cetățenilor în privatizarea, cu titlu gratuit, a 30% din capitalul societăților comerciale supuse privatizării, drept convenit potrivit Legii nr. 15/1990 și Legii nr. 58/1991. Privatizarea, în măsura în care este concepută ca un proces democratic, nu poate fi numai în favoarea celor care au acumulat certificate de proprietate, mai ales că pe baza lor transferul este gratuit, iar concepția inițială a legii a fost aceea de a se asigura acest transfer tuturor cetățenilor îndreptățiți. De aceea, soluția adoptată se justifică, pe plan constituțional, atât în considerarea art. 16 din Constituție, potrivit căruia cetățenii sunt egali în fața legii, fără privilegii și fără discriminări, cât și a art. 1 alin. (3), potrivit căruia România este un stat de drept, democratic și social.

În cele două sesizări, de la grupul de deputați și de la grupul de 29 de senatori, se susține că art. 2 alin. (2) și (4), precum și art. 4 alin. (2) din lege sunt neconstituționale, întrucât, pe de o parte, cupoanele fiind nominative, înstrăinarea lor este interzisă altfel decât pentru privatizare, iar, pe de altă parte, cupoanele pot fi folosite pentru dobândirea de acțiuni la o singură societate comercială.

Aceste măsuri sunt restrictive, dar nu neconstituționale. Cuponul nominativ de privatizare reprezintă o ofertă publică, astfel încât cel care îl acceptă, implicit achiesează la condițiile pentru folosirea lui. De aceea, în cazul de față, nu se poate susține că ar exista o restrângere a unui drept, prin ipoteză acesta dobândindu-se numai după ridicarea cuponului. Critica formulată are în vedere regimul de circulație a certificatelor de proprietate potrivit Legii nr. 58/1991. Or, din acest punct de vedere, problema legată de regimul cupoanelor este strict de politică legislativă. Condițiile restrictive de folosire se justifică tocmai prin necesitatea evitării fenomenelor produse de circulația certificatelor de proprietate și reprezintă măsuri de protecție în vederea asigurării egalității de șanse a cetățenilor în procesul privatizării.

În sesizarea celor 29 de senatori și a grupului de deputați se arată că art. 14 alin. (1) din lege, referindu-se numai la contractele încheiate cu Fondul Proprietății Private și Fondul Proprietății de Stat, implicit exclude contractele valabile încheiate doar cu unul dintre aceste Fonduri.

Întrucât, potrivit principiului neretroactivității legii prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție, contractele valabile încheiate sub imperiul unei legi nu pot fi desființate de legea nouă, rațiunea care justifică art. 14 alin. (1), în ce privește contractele încheiate cu cele două Fonduri, se regăsește și în ce privește contractele încheiate exclusiv cu unul dintre aceste Fonduri. De aceea art. 14 alin. (1) din lege este constituțional numai în măsura în care se aplică și pentru contractele valabile încheiate cu unul dintre aceste Fonduri, în virtutea principiului neretroactivității legii prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituție.

În sesizarea grupului de 29 de senatori și a grupului de deputați se apreciază că, întrucât tinerii care împlinesc vârsta de 18 ani până la data de 31 decembrie 1995 vor primi numai cupoane nominative de privatizare, aceștia sunt discriminați față de restul cetățenilor, care au și certificate de proprietate.

Critica formulată nu este justificată, deoarece certificatele de proprietate s-au distribuit potrivit Legii nr. 58/1991, iar cupoanele nominative reprezintă un alt instrument de privatizare, ce urmează a fi distribuit potrivit noii reglementări, fiecare consacrand drepturi diferite. Deci situația creată rezultă din succesiunea în timp a acestor două reglementări,

Legea pentru accelerarea procesului de privatizare acordând cupoane nominative de privatizare atât persoanelor cu certificate de proprietate, cât și altor categorii de cetățeni, a lărgit sfera celor ce urmează să participe la procesul de privatizare. Aceasta constituie o măsură în favoarea noilor participanți și nu o măsură discriminatorie, în defavoarea lor.

Având în vedere considerentele arătate, precum și dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 45 alin. (1) și (5), art. 76 alin. (2), art. 137 alin. (5) și ale art. 144 lit. a) din Constituție, precum și prevederile art. 20 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că prevederile Legii pentru accelerarea procesului de privatizare sunt constituționale, cu precizarea că dispozițiile art. 14 alin. (1) au acest caracter numai în măsura în care se aplică și contractelor valabil încheiate fie cu Fondul Proprietății de Stat, fie cu Fondul Proprietății Private.

2. Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Deliberarea a avut loc la data de 13 iunie 1995 și la ea au participat Ioan Muraru, președinte, Costică Bulai, Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Lucian Stângu, Florin Bucur Vasilescu și Victor Dan Zlătescu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Constantin Burada

București, 13 iunie 1995.
Nr. 62.

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind obligațiile ce revin agenților economici — persoane fizice sau juridice — în comercializarea produselor de folosință îndelungată, destinate consumatorilor

În temeiul art. 8 și al art. 58 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, aprobată și modificată prin Legea nr. 11/1994,

Guvernul României hotărăște:

Art. 1. — În sensul prezentei hotărâri, prin *produse de folosință îndelungată* se înțelege produsele sau piesele de schimb ale acestora, cuprinse în anexa la prezenta hotărâre, care își păstrează caracteristicile calitative prescrise și/sau declarate, pe durata medie de utilizare.

Art. 2. — Producătorii bunurilor de folosință îndelungată și ai pieselor de schimb aferente sunt obligați să stabilească termene de garanție, a căror durată nu poate fi mai mică de 10% din durata medie de utilizare a produsului sau a pieselor de schimb respective.

Art. 3. — Producătorii sunt obligați să stabilească, în documentele tehnice, normative și să declare, în documentele de însoțire a produselor în circuitul comercial, durata medie de utilizare a produselor de folosință îndelungată destinate consumatorilor.

Art. 4. — Producătorii vor asigura unităților service autorizate documentația de remedieri, catalogul pieselor de schimb, lista utilajelor, dispozitivelor și mijloacelor de măsurare corespunzătoare, precum și instruirea deparatorilor.

Art. 5. — Producătorii au obligația de a asigura, atât pe durata de fabricație, cât și după încetarea acesteia, pentru o perioadă egală cu durata medie de utilizare, calculată de la data vânzării ultimului lot de produse, direct sau prin terți

abilitați, piesele de schimb aferente și service-ul necesar produselor de folosință îndelungată.

Art. 6. — Producătorii pieselor de schimb și unitățile service pentru produsele de folosință îndelungată sunt obligați să obțină abilitarea de la producătorul produsului final.

Abilitarea se va face după o procedură stabilită de producătorul produsului de folosință îndelungată.

Piesele de schimb vor fi fabricate și omologate numai după documentația tehnică a fabricantului produsului de folosință îndelungată.

Art. 7. — Producătorii produselor de folosință îndelungată au obligația să supravegheze respectarea condițiilor în care au fost abilitați producătorii pieselor de schimb și unitățile service.

Art. 8. — Certificatul de garanție ce va fi predat consumatorului trebuie să menționeze, după caz, numărul certificatului de conformitate și organismul care certifică sau numărul declarației de conformitate, să fie semnat și ștampilat de producător și de vânzător. Certificatul de garanție trebuie să precizeze elementele de identificare a produsului, durata medie de utilizare, termenul de garanție, modalitățile de asigurare a garanției (întreținere, reparare, înlocuire), inclusiv denumirea și adresa unității specializate cu care

există încheiat contractul de service, precum și rubrici pentru evidența activităților de service prestate asupra produsului respectiv.

Art. 9. — Vanzătorul este obligat față de consumator, iar producătorul față de vânzător, pentru produsele reclamate în cadrul termenului de garanție, să asigure și să suporte toate cheltuielile pentru punerea în funcțiune, întreținerea, repararea sau înlocuirea acestora, precum și cheltuielile de manipulare, diagnosticare, expertizare, montare, ambalare și transport aferente.

Se exceptează de la prevederile alineatului precedent, privind obligația vânzătorului de a asigura transportul produselor de folosință îndelungată, produsele cu o greutate brută mai mică de 10 kg.

Art. 10. — Vanzătorul este obligat să asigure repararea sau înlocuirea gratuită a produselor de folosință îndelungată, după expirarea termenului de garanție, în cazul în care defecțiunea s-a datorat unor vicii ascunse, confirmate prin expertize tehnice efectuate de un organism tehnic neutru, apărute în cadrul duratei medii de utilizare a acestora, caz în care cheltuielile aferente vor fi suportate de vânzător, fără a-l exonera de răspundere pe producător.

Art. 11. — Vanzătorul care comercializează produse de folosință îndelungată are obligația să facă demonstrația de funcționare și să explice modul de utilizare a acestora.

Art. 12. — Producătorul și vânzătorul sunt exonerați de obligațiile lor privind garanția, dacă defectarea s-a produs din cauza nerespectării de către consumator a instrucțiunilor de instalare, punere în funcțiune, utilizare, întreținere, manipulare, transport și depozitare, cuprinse în documentația care însoțește produsul.

Art. 13. — Durata termenului de garanție se prelungește cu timpul scurs de la data la care consumatorul a reclamat defectarea produsului și până la data repunerii acestuia în stare de funcționare.

Prelungirea termenului de garanție se va înscrie în certificatul de garanție de către unitățile service abilitate.

Art. 14. — Produsele de folosință îndelungată defectate în termenul de garanție, atunci când nu pot fi reparate sau când durata de nefuncționare din cauza deficiențelor apărute în termenul de garanție depășește 10% din termenul de garanție, la cererea consumatorului, vor fi înlocuite de vânzător sau acesta va restitui consumatorului contravaloarea actualizată a produsului respectiv.

Restituirea contravalorii actualizate a produsului se va face la cererea consumatorului și în cazul unor defecțiuni repetate (cel puțin 3 defecte în prima jumătate a perioadei de garanție) sau în cazul defectării produsului care a fost deja înlocuit.

Art. 15. — Produsele de folosință îndelungată care înlocuiesc produsele defecte în cadrul termenului de garanție vor beneficia de un nou termen de garanție, care curge de la data preschimbării produsului.

Art. 16. — Termenul de garanție curge de la data vânzării produsului.

Pentru bunurile de folosință îndelungată noi, obținute prin tragere la sorți la tombole, câștigate la concursuri, câștiguri la C.E.C., Loto-Prono și similare, sau acordate cu reducere de preț ori gratuit de agenții economici, termenul de garanție curge de la data intrării bunului respectiv în posesia câștigătorului.

Art. 17. — La comercializarea produselor de folosință îndelungată se interzice impunerea, de către agentul economic, a altor clauze care contravin art. 13, 14, 15 și 16 cu privire la acordarea garanției, înlocuirea, remedierea sau restituirea contravalorii produselor care prezintă deficiențe.

Art. 18. — Produsele de folosință îndelungată, comercializate în regim de consignație, provenite de la persoane juridice, trebuie să îndeplinească toate condițiile prevăzute la art. 2–16, asigurarea acestora fiind obligația persoanei juridice consignant.

Art. 19. — Prestatorii vor asigura consumatorilor servicii de întreținere sau reparare a produselor de folosință îndelungată numai pe bază de contract, care trebuie să cuprindă toate elementele de identificare și caracterizare necesare derulării corecte a acestor activități.

Pentru produsele aflate în perioada de garanție, certificatul de garanție ține loc de contract, în care prestatorii vor face mențiunile cu privire la repararea sau întreținerea acestora.

Art. 20. — Prestatorii de servicii au obligația de a utiliza, la efectuarea lucrărilor de service asupra produselor de folosință îndelungată, numai piese de schimb însoțite de documente de atestare a calității și certificate de garanție acordate de producătorii acestora.

În cazul pieselor de schimb, prestatorii au obligația să se asigure că acestea sunt fabricate de agenții economici abilitați în acest scop de producătorii bunurilor de folosință îndelungată.

Art. 21. — În sensul prezentei hotărâri, importatorul are aceleași obligații și răspunderi ca și producătorul.

Art. 22. — Prestatorii de servicii sunt obligați să acorde și să înscrie pe nota de comandă sau pe orice alte acte termenul de garanție pentru lucrările de service efectuate asupra produselor de folosință îndelungată, după cum urmează:

a) în cazul lucrărilor de service care impun utilizarea de piese de schimb, prestatorii de servicii vor acorda termene de garanție a căror durată va fi egală cu durata garanției acordate de furnizorii pieselor de schimb respective;

b) în cazul lucrărilor de service care nu necesită utilizarea unor piese de schimb, prestatorii de servicii vor acorda obligatoriu garanție pentru lucrările de service, care va fi de cel puțin 3 luni.

Art. 23. — Prestatorii de servicii au obligația de a afișa în unitate lista lucrărilor de service pe care le pot efectua asupra produselor de folosință îndelungată, cu menționarea termenului de garanție, precum și a tarifelor aferente.

Art. 24. — Prestatorii de servicii au obligația să efectueze operațiunile de service asupra produselor de folosință îndelungată aflate în perioada de garanție, în cel mult 10 zile de la data înregistrării reclamației consumatorului.

Art. 25. — Orice reclamație a consumatorilor, făcută în cadrul termenului de garanție, în legătură cu modul de efectuare a lucrărilor de service, nesoluționată de unitatea prestatoare în termen de 10 zile de la data înregistrării, va fi adresată vânzătorului care a comercializat produsul sau, după caz, organului teritorial al Oficiului pentru Protecția Consumatorilor.

Art. 26. — Constituie contravenții nerespectarea dispozițiilor prezentei hotărâri, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni și se sancționează după cum urmează:

a) încălcarea prevederilor art. 4, 7, 8 și 19, cu amendă de la 100.000 lei la 200.000 lei, pentru persoane fizice și de la 200.000 lei la 400.000 lei, pentru persoane juridice;

b) încălcarea prevederilor art. 2, 3, 16, 17 și 22, cu amendă de la 200.000 lei la 350.000 lei pentru persoane fizice și de la 400.000 lei la 700.000 lei pentru persoane juridice;

c) încălcarea prevederilor art. 6 și 20, cu amendă de la 350.000 lei la 500.000 lei pentru persoane fizice și de la 700.000 lei la 1.000.000 lei pentru persoane juridice.

Art. 27. — Constatărea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către inspectorii de specialitate ai Oficiului pentru Protecția Consumatorilor și ai oficiilor județene și al municipiului București pentru protecția consumatorilor.

Contravențiilor prevăzute la art. 26 le sunt aplicabile prevederile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.

Art. 28. — Lista produselor de folosință îndelungată este prevăzută în anexă, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Lista se revizuieste periodic și se supune aprobării Guvernului, după care se republică în Monitorul Oficial al României.

Art. 29. — Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, H.C.M. nr. 753/1965, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează:
Ministrul industriilor,
Dumitru Popescu
Ministrul comerțului,
Petru Crișan
Secretar de stat
la Oficiul pentru Protecția Consumatorilor,
Gheorghe Țiplica

București, 8 iunie 1995.
Nr. 394.

ANEXĂ

LISTA

produselor de folosință îndelungată destinate populației, a căror comercializare se va face cu acordarea obligatorie a unui termen de garanție

1. Autovehicule (tractoare și alte mașini agricole, autoturisme, motociclete, motoare, scutere, bărci cu motor, fotolii rulante și biciclete cu motor etc.).

2. Vehicule fără motor (rulate, remorci, vehicule hipo, biciclete, triciclete, fotolii rulante, cărucioare pentru copii, cărucioare pentru bagaje etc.).

3. Aparat electrice pentru uz casnic și pentru scopuri similare (mașini de spălat rufe, frigider și congelatoare, mașini de cusut sau tricotate, aspiratoare, mașini de spălat vase, aparate de climatizare, calorifere, radiatoare, ventilatoare, mașini de gătit, cuptoare cu microunde, hote de bucătărie, roboți de bucătărie, aparate de măcinat cafea, boilere, electropompe, mașini de scris, uscătoare de păr, aparate de tuns sau de ras, aparate de îngrijire a pielii sau de masaj, fiare de călcat etc.).

4. Aparat electronice audiovizuale (aparate de radio, televizoare, aparate video de redare și înregistrare, casetofoane, magnetofone, camere video, pick-up-uri, aparate audio de redare CD, combine audio și video, amplificatoare, egalizatoare, orgi de lumini, stabilizatoare de tensiune, antene etc.).

5. Tehnică de calcul (mașini de calculat electrice, calculatoare electronice).

6. Aparatură pentru comunicații (telefoane, aparate telex sau fax, antene etc.).

7. Instrumente muzicale clasice sau electronice, aparate de fotografiat și de mărit, aparate de filmat, aparate de proiectie.

8. Aparat de încălzit și de gătit cu combustibili gazoși, lichizi sau solizi (mașini de încălzit și/sau de gătit, cazane sau boilere de încălzit apa, radiatoare etc.).

9. Ceasornice mecanice, electrice sau electronice.

10. Jucării mecanice, electrice sau electronice.

11. Mobilier, articole sportive și instrumente muzicale din lemn.

12. Aparatură medicală de uz personal.

13. Alte produse de uz casnic și gospodăresc (mașini de scris mecanice, mașini de cusut sau de tricotate mecanice, mașini de găurit, cântare și balanțe, pompe de stropit tip vermores, unelte agricole și de grădinărit).

14. Subansambluri și piese de schimb aferente produselor de folosință îndelungată menționate în prezenta anexă.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Nr. 207/20.02.1995

MINISTERUL FINANȚELOR

Nr. 10.297/7.03.1995

ÎNDRUMĂRI METODOLOGICE

cu privire la salarizarea muncitorilor din ministere, celelalte organe ale autorității executive și din unitățile bugetare subordonate acestora

1. Ca urmare a unei ierarhizări superioare a salariilor pentru șoferii de pe autoturismele puse la dispoziția persoanelor care ocupă funcții al căror coeficient de ierarhizare este de minimum 5,50, stabilită prin Ordonanța Guvernului nr. 39/1994, aprobată prin Legea nr. 134/1994, republicată, în baza prevederilor art. 37 alin. (1) din Legea nr. 40/1991, republicată, și ale art. 33 din Hotărârea Guvernului nr. 281/1993, echivalarea treptelor profesionale prevăzute

pentru muncitori în raport cu activitatea desfășurată de șoferi este cea prevăzută în anexele nr. 1a) și 1b).

2. Totodată, în baza prevederilor art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 39/1994, aprobată prin Legea nr. 134/1994, precizăm următoarele:

Funcția de șofer în ministere, celelalte organe ale autorității executive și în unitățile bugetare subordonate acestora se echivalează, în vederea salarizării, cu treptele profesio-

nale prevăzute pentru muncitori în Ordonanța Guvernului nr. 39/1994, în raport cu activitatea desfășurată în mod curent. Echivalarea stabilită se menține pe perioada cât activitatea desfășurată în mod curent corespunde celei în raport cu care s-a făcut echivalarea.

În cazul în care se modifică activitatea desfășurată de șofer, se stabilește echivalarea cu treptele profesionale prevăzute pentru muncitori, ce corespunde noii activități desfășurate, și pe această bază se stabilește salariul de bază cuvenit.

Salariul de bază la treapta profesională corespunzătoare activității desfășurate în mod curent va fi cel prevăzut la grația 1, când trecerea se face la o activitate care corespunde unei trepte profesionale superioare, și la o grație care să asigure un salariu de bază apropiat de cel avut, când trecerea se face la o activitate care corespunde unei trepte profesionale inferioare.

3. În același mod se procedează și în cazul telefonistelor, a căror activitate este salarizată în raport cu numărul de posturi telefonice din centrala telefonică deservită, potrivit anexei nr. 2.

4. Pentru celelalte categorii de muncitori încadrați potrivit prevederilor indicatoarelor tarifare de calificare în vigoare, echivalarea categoriilor de calificare cu treptele profesionale este cea prevăzută în anexa nr. 3.

Ministru de stat, ministrul muncii și protecției sociale,

Dan Mircea Popescu

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

Florin Georgescu

ANEXA Nr. 1a)

ECHIVALAREA
treptelor profesionale prevăzute pentru muncitori în anexele la Legea nr. 40/1991,
republicată, în raport cu activitatea desfășurată de șoferi, în vederea salarizării acestora

Nr. crt.	Activitatea desfășurată	Treptele profesionale, prevăzute pentru muncitori, cu care se echivalează activitatea desfășurată de șoferi în vederea stabilirii salariului de bază al acestora
1.	Șoferii de pe autoturismele puse la dispoziția persoanelor care ocupă funcții al căror coeficient de ierarhizare este de minimum 5,50	I A
2.	Șoferii de pe autoturismele puse la dispoziția subsecretarilor de stat și a celor cu funcții asimilate sau salarizate la nivelul acestora, precum și cei de pe autoturismele puse la dispoziția prefecturilor la prefecturile județene și a președinților consiliilor județene; șoferii care asigură serviciile de transport la Președinția României și la Guvernul României, cu excepția celor salariați potrivit pct. 1	I
3.	Șoferii care asigură serviciile de transport la ministere și celelalte instituții ale administrației publice centrale	II
4.	Șoferii care asigură serviciile de transport la instituțiile administrației publice locale, la unitățile teritoriale de specialitate ale administrației publice și la alte instituții la care salarizarea personalului se face în baza Legii nr. 40/1991, republicată	III

ANEXA Nr. 1b)

ECHIVALAREA
treptelor profesionale prevăzute pentru muncitori în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 281/1993, în raport cu activitatea desfășurată de șoferi, în vederea salarizării acestora

Nr. crt.	Activitatea desfășurată	Treptele profesionale, prevăzute pentru muncitori, cu care se echivalează activitatea desfășurată de șoferi în vederea stabilirii salariului de bază al acestora
1.	Șoferii de pe autovehiculele și tractoarele rutiere cu remorcă, cu capacitate de peste 10 tone, și de pe autovehiculele de transport de persoane cu peste 30 locuri	I
2.	Șoferii de pe autovehiculele și tractoarele rutiere cu remorcă, cu capacitate de peste 2 tone, și de pe autovehiculele de transport de persoane cu peste 8 locuri	II
3.	Șoferii de pe autovehiculele cu capacitate până la 2 tone inclusiv și de pe autovehiculele de transport de persoane cu până la 8 locuri inclusiv	III

ECHIVALAREA

treptelor profesionale prevăzute pentru muncitori în anexele la Legea nr. 40/1991, republicată, și în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 281/1993, în raport cu centrala deservită și cu numărul de posturi telefonice în funcție, în vederea salarizării telefonistelor

Nivelul funcției de telefonist	Centrala telefonică deservită	Treapta profesională, prevăzută pentru muncitori, cu care se echivalează nivelul de salarizare
Telefonist II	Peste 400 de posturi telefonice în funcție, exclusiv posturile telefonice în derivație	II
Telefonist III	50—400 de posturi telefonice în funcție	III
Telefonist IV	Până la 50 de posturi telefonice*) în funcție	IV

*) Telefonistele care deservește 50% din programul normal de lucru, telexprimatoare telex cu trafic intern și internațional și care, în medie lunară, efectuează 50 de mesaje internaționale într-o limbă străină, se încadrează la nivelul imediat superior.

ECHIVALAREA

categoriilor de calificare cu treptele profesionale prevăzute pentru muncitori în anexele la Legea nr. 40/1991, republicată, și în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 281/1993

Categoriile de calificare pentru muncitorii încadrați pe rețele sau liste de meserii auxiliare	Treptele profesionale prevăzute pentru muncitori în anexele la Legea nr. 40/1991, republicată, și în Hotărârea Guvernului nr. 281/1993
categoria 6, 7	I
5, 6	II
4, 5	III
3, 4	IV
2, 3	V
1	VI

NOTĂ :

Denumirea funcțiilor de muncitor este cea care corespunde muncii efectiv prestate potrivit indicatorului tarifar de calificare (de exemplu: lăcătuș, tâmplar, electrician, zidar, operator la mașini de multiplicat etc.).

Diferențierea pe categorii de calificare a lucrărilor este cea prevăzută în indicatoarele tarifare de calificare, în vigoare.

Muncitorii, încadrați în unități bugetare din subordinea unor ministere sau altor organe de specialitate ale administrației publice centrale, pot fi organizați, pe bază de normativ, în echipe, ateliere sau secții conduse de șef echipă sau de maestru și, după caz, șef atelier sau șef secție.

Precizăm că pentru conducerea unei echipe de muncitori de către un maestru nu se acordă indemnizația de conducere, întrucât nivelul salariului de bază al funcției de maestru, aprobat potrivit legii, este superior celui prevăzut pentru muncitorii încadrați pe treapta profesională cu nivelul cel mai mare, pe care îi are în subordine.

Totodată se vor avea în vedere și prevederile indicatoarelor tarifare de calificare potrivit cărora, la unele funcții, categoria cea mai mare de calificare presupune și conducerea unei echipe de muncitori, situație în care nu se mai acordă și indemnizația de conducere.

Sporul de șef formație, prevăzut în cap. IV lit. a) pct. 4 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 281/1993, se acordă pentru îndeplinirea unor sarcini, activități și responsabilități suplimentare funcției de bază de către o persoană încadrată pe una dintre funcțiile auxiliare sanitare prevăzute în cap. I lit. c) din aceeași anexă și care coordonează activitatea mai multor persoane cu aceeași calificare, fără a avea la bază un normativ de personal.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CIRCULARĂ**privind modificarea capitolului V „Sanțiuni” din anexa nr. 3 — Norme privind funcționarea pieței valutare interbancare — la Regulamentul privind efectuarea operațiunilor valutare**

În conformitate cu prevederile art. 39 din Legea nr. 34/1991 privind Statutul Băncii Naționale a României, capitolul V „Sanțiuni” din anexa nr. 3 — Norme privind funcționarea pieței valutare interbancare — la Regulamentul privind efectuarea operațiunilor valutare se modifică și va avea următorul cuprins:

„26. Cunoașterea prevederilor prezentelor norme este necesară pentru a asigura îndeplinirea unor standarde minime de integritate și profesionalism; încălcarea de către societățile bancare participante la piața valutară interbancară a principiilor enunțate va atrage după sine acțiuni ferme întreprinse de Banca Națională a României în vederea corectării imediate a comportamentului acestora pe piața valutară interbancară.

27. În situația în care societățile bancare participante la piața valutară interbancară nu respectă prevederile prezentelor norme, Banca Națională a României, în temeiul art. 50 din Legea nr. 33/1991, va aplica sancțiuni după cum urmează:

a) în cazul neafișării permanente a cursurilor de schimb orientative ale leului (vânzare/cumpărare), la vedere (spot) și la termen (forward) în condițiile prevăzute la cap. III pct. 6 din prezentele norme:

– avertisment scris;

– amendă între 5 milioane lei și 50 milioane lei, dacă, deși avertizată, societatea bancară săvârșește o nouă contravenție;

b) în cazul în care societățile bancare participante la piața valutară interbancară nu respectă prevederile cap. III pct. 7 și 8 din prezentele norme cu privire la cotațiile de cursuri ferme sau informative:

– avertisment scris;

– amendă între 8 milioane lei și 50 milioane lei, dacă, deși avertizată, societatea bancară săvârșește o nouă contravenție;

c) în situația în care societățile bancare participante nu transmit Băncii Naționale a României raportările operațiunilor valutare desfășurate pe piața valutară interbancară în forma și la termenele prevăzute de aceasta:

– avertisment scris;

– amendă între 2 milioane lei și 20 milioane lei, dacă, deși avertizată, societatea bancară săvârșește o nouă contravenție.

Banca Națională a României poate suspenda sau retrage, parțial sau total, autorizația unei societăți bancare de a desfășura operațiuni pe piața valutară interbancară, dacă:

a) aceasta nu respectă prevederile reglementărilor Băncii Naționale a României sau ale legii;

b) aceasta efectuează operațiuni în afara sferei de cuprindere a autorizației;

c) conduita sa profesională nu contribuie la dezvoltarea pieței valutare interbancare în condiții de performanță și prudență bancară.”

Prezenta circulară intră în vigoare începând cu data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

La data intrării în vigoare a prevederilor prezentei circulare își încetează aplicabilitatea orice dispoziții contrare.

Guvernatorul Băncii Naționale a României,

Mugur Isărescu

București, 29 mai 1995.

Nr. 27.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, Calea 13 Septembrie — Palatul Parlamentului, sectorul 5,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, Str. Jiului nr. 163, sectorul 1, telefon 668.55.58.